

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/683/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

31/2014. (II. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2013. szeptember 4-én a Ny. városi Rendőrkapitányságon előterjesztett és a Független Rendészeti Panasztestülethez áttenni kért **panaszát** a 2014. február 12-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Ny. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a Ny. városi Rendőrkapitányságon 2013. szeptember 4-én személyesen terjesztette elő panaszát, amelyben az alábbiakat adta elő.

A panaszos előadta, hogy a panasztétel napján, azaz 2013. szeptember 4-én 12 óra 45 perckor személygépkocsijával tárgyalásra ment a Ny. városi Járásbíróságra, majd a bíróság előtti parkolóban állt meg. Miközben a panaszos beállt a parkolóba, észrevette, hogy egy hölgy gyermekével szeretne beszállni a panaszos autója mellett parkoló személygépkocsiba. Tekintettel arra, hogy a hely nagyon szűk volt, a panaszos autójával hátra tolatott és mivel nem akart megállni az úttesten, betolatott az út másik oldalán lévő parkolóba, ahol akkor két üres hely volt, amelyből az egyikbe a panaszos be is állt. A panaszos előadta azt is, hogy csak addig szándékozott a parkolóban állni, amíg a hölgy be nem száll gyermekével autójába, illetőleg ki nem áll a parkolóból. A panaszos hozzátette azt is, hogy azért nem kívánt a templom előtt parkolni, mert odasütött a nap.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos elmondása szerint abban a pillanatban, amikor beállt a parkolóba, egy rendőrségi gépjármű érkezett a Megyei Könyvtár irányából, rögtön megállt a panaszos előtt, felkapcsolta a figyelmeztető jelzést, majd kiszállt belőle két rendőr és a panaszos iratait kérte. Ezt követően a rendőrök azt kérdezték a panaszostól, hogy van-e jogosultsága rokkantaknak fenntartott parkolóhelyre állni. Erre a panaszos azt kérdezte, hogy „Miért, rokkant parkolóban állok?” és ekkor észrevette a parkoló két szélén elhelyezett, ezt jelző táblákat. Ekkor a magasabb, bajuszos rendőr azt mondta a panaszosnak, hogy állítsa le az autóját, amelyre a panaszos azt válaszolta, hogy nem akarja leállítani, mivel arra vár, hogy a szemben lévő parkolóból kiálljon az ott parkoló hölgy és beállhasson. Ekkor már mindkét rendőr emelt hangon közölte a panaszossal, hogy állítsa le az autóját.

Mialatt a panaszos a felszólításnak eleget tett, az egyik rendőr egy kezében lévő papírt nézegetett majd közölte a panaszossal, hogy „ez fix 50.000.- Ft-os bírság”. A panaszos erre azt kérdezte a rendőrtől, hogy nem lehetséges-e, hogy csak figyelmeztetésben részesítsék, mivel ő nem ezen a helyen akart parkolni, hanem csak a másik autót vezető nőnek akart segíteni kiállni, ezután beállt volna a helyére. A magasabb rendőr azt mondta, hogy ezt nem lehet, mivel a jogszabály nem teszi lehetővé, és megkérdezte, hogy elfogadja-e a fix helyszíni bírságot, amire a panaszos közölte, hogy nem fogadja el, majd megkérdezte a rendőrtől, hogy irritálja-e a kocsija. Ezt követően a rendőr ordítva közölte a panaszossal, hogy „Mit érdekel engem, hogy milyen autója van?”. A panaszos elmondása szerint a rendőr azt is mondta, hogy nem érdekli, ha a panaszosnak 40 ilyen autója van, ahogy az sem, hogy mennyi pénze van. Ekkor az alacsonyabb rendőr rászólt kollégájára, hogy csendesebben beszéljen, de a panaszos nem emlékezett arra, hogy pontosan mit mondott.

Ezt követően a két rendőr beült a szolgálati gépjárműbe és kitöltöttek egy papírt, amin a panaszos adatai voltak, illetve az, hogy tiltott helyen várakozott. A panaszos elolvasta a nyomtatványt, mire a rendőrök megkérdezték tőle, hogy elismeri-e a szabálysértést, amire a panaszos nemmel felelt. Ekkor a rendőrök azt mondták, hogy a panaszos húzza alá azt a részt, hogy nem ismeri el a szabálysértést és írja alá, amelyet a panaszos megtett.

A panaszos végezetül megjegyezte, hogy a rendőrök az egész intézkedés alatt rosszindulatúak voltak vele, különösen a magasabb rendőr, aki az intézkedés végén szinte már ordított.

A panaszos kérte az intézkedés kivizsgálását, mert véleménye szerint egy rendőr nem beszélhet és nem nyilvánulhat meg így.

A panaszos kérte, hogy panaszát a Független Rendészeti Panasztestület vizsgálja ki.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból jelen ügy megítélése szempontjából az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A Nyíregyházi Rendőrkapitányság megküldte az intézkedéssel kapcsolatban 2013. december 3-án készített összefoglaló jelentését.

A jelentésben foglaltak szerint a panaszossal szemben 2013. szeptember 4-én 12 óra 35 perckor K. A. r. zls. és P. Cs. r. ftorm. intézkedett.

Az intézkedés során a rendőrök igazoltató lapot töltöttek ki, amelyen a panaszos a szabálysértés elkövetését nem ismerte el. Tekintettel arra, hogy a szabálysértést a panaszos a helyszínen nem ismerte el, a rendőrök szabálysértési feljelentést tettek.

A közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértési eljárást a Ny. városi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály Szabálysértési Alosztálya folytatta le, amelynek eredményeképpen első fokon 100.000.- Ft pénzbüntetést szabtak ki. A panaszos meghallgatási kérelemmel élt az ügyvel kapcsolatban, a másodfokú hatóság pedig figyelmeztetéssel élt, az ennek alapján hozott határozat tehát jogerős.

2) A rendőrség megküldte a panaszos ellen szabálysértési ügyben tett feljelentést.

A feljelentésben foglalt tényállás szerint az intézkedés időpontjában a rendőrök a Sz. tér felől a B. utca felé haladva észlelték, hogy a panaszos által használt gépjármű a római katolikus templom mögötti (két KRESZ táblával egyértelműen jelölt, mindkét irányba négy-négy parkolóhelyet biztosító) mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóhelyen várakozik, vezető ülésén egy személy tartózkodott.

Ezt követően a panaszost intézkedés alá vonták, aki a mozgáskorlátozottak részére kiadott engedélyt nem tudott felmutatni, illetve el is mondta, hogy azzal nem rendelkezik.

Ezt követően a feljelentést kiállító rendőr közölte a panaszossal, hogy cselekményével szabálysértést követett el, amelyre a panaszos közölte, hogy ő csak azért állt meg ott, mivel nem talált parkolóhelyet, ha valaki kiáll, majd beáll annak a helyére.

Ezt követően a rendőr a panaszos részére egy 50.000.-Ft-os fix összegű helyszíni bírságot ajánlott fel, amelyet a panaszos nem fogadott el, mire a rendőr közölte vele, hogy ezen esetben szabálysértési feljelentést tesz, amit a panaszos tudomásul vett. A panaszos a nyilatkozaton személyi körülményeire vonatkozóan nem volt hajlandó nyilatkozni, a szabálysértést nem ismerte el, a nyilatkozatot aláírta.

A rendőr itt megjegyzi azt is, hogy a panaszos az intézkedés során erősen arrogáns, lenéző magatartást tanúsított, végig tegezően beszélt erősen emelt, kiabáló hangnemben, többször megkérdezte – trágár stílusban –, hogy a rendőröket az zavarja-e, hogy ilyen gépkocsija van.

A feljelentés mellékletét képezi a panaszos által a helyszínen aláírt szabálysértési lap.

A nyomtatvány a személyes adatokon túl a cselekmény rövid leírásánál azt tartalmazza, hogy „Táblával is jelölt mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóhelyen szabálytalanul várakozott/50.000.- Ft fix bírságot nem fogadta el”. A panaszos a nyomtatványon a szabálysértést nem ismerte el.

3) A rendőrség megküldte továbbá a jegyzőkönyvet az intézkedésben részt vevő K. A.r. zls. 2013. november 26-i tanúként történő meghallgatásáról, amelynek alkalmával a Testület megkeresésében foglalt kérdésekre vonatkozóan nyilatkozott.

A rendőr az intézkedés előzményeivel kapcsolatban elmondta, hogy járőrtársával P. Cs. r. főrm.-mel a Sz. tér felől haladtak a szolgálati járművel a B. út irányába azzal a céllal, hogy ellenőrizzék a parkolási szabályok betartását a római katolikus templom oldalában kizárólag mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóban. Az ellenőrzés során a rendőrök a parkoló járművek mögött álltak meg úgy, hogy bekapcsolták a figyelmeztető jelzést a szolgálati járművön. Az ellenőrzés során tehát a parkolóban álló gépkocsik parkolási jogosultságát ellenőrizték.

A panaszos gépjárművét utoljára ellenőrizték, mivel annak vezetője az autóban tartózkodott. A panaszos a parkolóban járó motorral várakozott, oly módon, hogy betolatott és az autó orrával a bíróság irányába állt.

A panaszos az intézkedés megkezdését követően a második felszólításra állította le a gépkocsit, a panaszos nem használt fényjelzést.

A rendőr nyilatkozott arról is, hogy kb. 100 méterre haladtak az intézkedés helyszínétől és amíg azt el nem kezdték, addig az út két oldalán lévő parkolóból nem állt ki autó.

A Testület kérdésére a rendőr elmondta azt is, hogy a szolgálati gépjárművel figyelmeztető fényjelzést használtak az intézkedés megkezdése előtt és annak lefolytatása során.

Az igazoltatás megkezdésekor elkérték a panaszostól a parkolásra jogosító igazolást, de mivel a panaszos ilyennel nem rendelkezett, közölték vele, hogy szabálysértési eljárást kezdeményeznek vele szemben, mivel cselekményével szabálysértést valósított meg. A rendőrök azt is elmondták, hogy az elkövetett cselekményért a meghatározott 50.000.-Ft-os helyszíni bírságot fogják kiszabni. A panaszos a helyszíni bírságot nem fogadta el, ezért a rendőrök közölték, hogy szabálysértési feljelentést kell tenniük, ez esetben azonban a felajánlott 50.000.-Ft-os bírság kétszeresét fogják kiszabni az eljárás keretében. A panaszos erre felháborodva közölte, hogy a szabálysértést nem ismeri el, ő ezért nem fog 50.000.- Ft-ot fizetni. A rendőr elmondása alapján a panaszos végig arrogánsan, lekezelően viselkedett, valamint végig tegező hangnemben beszélt.

A Testület azon kérdésére, hogy mennyiben felel meg a valóságnak azon panaszosi állítás, miszerint az intézkedés megkezdésekor a panaszos járművét még nem állította le és ennek valóban csak rendőri felszólításra tett eleget, a rendőri nyilatkozat megerősíti, kiegészítve azzal, hogy a panaszos a második felszólításnak tett csak eleget és állította le a gépjármű motorját.

A panaszos a rendőr emlékezte szerint olyan megjegyzést is tett, hogy „a kocsit b...a a szemed, te?”.

A rendőr kitért a Testület azon kérdésére is, amely a panaszosi beadványban foglalt párbeszédre vonatkozott, melyben a panaszos elmondása szerint azon kérdését követően, hogy a rendőrt irritálja-e a kocsija, a rendőr ordítva közölte a panaszossal, hogy „Mit érdekel engem, hogy milyen autója van?”, továbbá hogy a rendőr azt is mondta, hogy nem érdekli, ha a panaszosnak 40 ilyen autója van, ahogy az sem, hogy mennyi pénze van. A rendőr

nyilatkozata szerint az intézkedés során nem történt ilyen beszélgetés, az előzőekben idézett panaszosi megjegyzésnél P. Cs. r. főrm. annyit közölt a panaszossal, hogy nem az autója miatt intézkednek, hanem azért, mert szabálysértést követett el. A rendőri nyilatkozat szerint – a panaszosi állítással szemben – nem szólt rá a kollégájára, hogy csendesebben beszéljen.

A rendőr előadta azt is, hogy az intézkedés végig normális hangnemben és nem kiabálva zajlott. P. Cs. r. főrm. egy alkalommal szólt erélyesebben a panaszosra, mivel első kérésre nem állította le gépjárművét.

Arra vonatkozóan, hogy a panaszos beadványában utalt arra, hogy a rendőrök rosszindulatúan jártak el vele szemben, a rendőr akként nyilatkozott, hogy az intézkedésre azért került sor, mert a panaszos engedély nélkül, szabálytalanul parkolt a mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóhelyen. Tekintettel arra, hogy ez a cselekmény szabálysértést képez, a rendőröket intézkedési kötelezettség terhelte. A rendőr elmondása szerint végig törvényesen, mindenféle előítélet és részrehajlás nélkül, az előírásoknak megfelelően jártak el.

A rendőr végezetül megjegyzi azt is, hogy a panaszosnak az intézkedés megkezdéséig lett volna ideje és módja kiállni a parkolóból, azonban ő ezt nem tette meg.

4) A rendőrség megküldte az intézkedésben részt vevő másik rendőr, P. Cs. r. főrm. 2013. november 26-i tanúként történő meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet is. A jegyzőkönyv tartalma megegyezik a 3) pontban ismertetett jegyzőkönyv tartalmával.

III.

A panaszos meghallgatásáról készült jegyzőkönyvből az tűnik ki, hogy a panaszos kifogásolta a vele szemben intézkedő rendőrök által használt hangnemet, illetőleg azt, hogy megítélése szerint az intézkedés autójának típusa miatt részrehajló volt.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a részrehajlásmentes intézkedés követelményének betartásával összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos előadta, hogy annak ellenére, hogy ő csak egy másik autójával kiállni szándékozó nőnek kívánt segíteni azzal, hogy korábbi helyéről kiáll, a rendőrök intézkedés alá vonták, amelynek során kiderült, hogy mozgáskorlátozottak számára fenntartott helyen várakozott, autóját azonban nem állította le, arra végül a rendőrök kétszeri felszólítását követően került sor. A rendőrök 50. 000.- Ft-os helyszíni bírságot ajánlottak fel, amelyet ő nem fogadott el, ugyanis a szabálysértést nem ismerte el. Ezt követően a panaszos megkérdezte a rendőrtől, hogy irritálja-e a kocsija, amelyre a rendőr ordítva közölte a panaszossal, hogy „Mit érdekel engem, hogy milyen autója van?”. A panaszos elmondása szerint a rendőr azt is mondta, hogy nem érdekli, ha a panaszosnak 40 ilyen autója van, ahogy az sem, hogy mennyi pénze van. A

panaszos végezetül megjegyezte, hogy a rendőrök az egész intézkedés alatt rosszindulatúak voltak vele, különösen a magasabb rendőr, aki az intézkedés végén szinte már ordított. Az intézkedő rendőrök a panasz nyomán tartott meghallgatáson az esettel kapcsolatban az alábbiakat adták elő.

Az intézkedés napján a Sz. tér felől haladtak a szolgálati járművel a B. út irányába azzal a céllal, hogy ellenőrizzék a parkolási szabályok betartását a római katolikus templom oldalában kizárólag mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóban. Az ellenőrzés során a rendőrök a parkoló járművek mögött álltak meg úgy, hogy bekapcsolták a figyelmeztető jelzést a szolgálati járművön. Az ellenőrzés során tehát a parkolóban álló gépkocsik parkolási jogosultságát ellenőrizték. A panaszos gépjárművét ellenőrizték utoljára, mivel annak vezetője az autóban tartózkodott. A panaszos a parkolóban járó motorral várakozott, oly módon, hogy betolatott és az autó orrával a bíróság irányába állt.

A panaszos az intézkedés megkezdését követően a második felszólításra állította le a gépkocsit, a panaszos nem használt fényjelzést.

A rendőr nyilatkozott arról is, hogy kb. 100 méterre haladtak az intézkedés helyszínétől és amíg azt el nem kezdték, addig az út két oldalán lévő parkolóból nem állt ki autó.

Az igazoltatás megkezdésekor elkérték a panaszostól a parkolásra jogosító igazolást, de mivel a panaszos ezzel nem rendelkezett, közölték vele, hogy szabálysértési eljárást kezdeményeznek vele szemben, mivel cselekményével szabálysértést valósított meg. A rendőrök azt is elmondták, hogy az elkövetett cselekményért a meghatározott 50.000.-Ft-os helyszíni bírságot fogják kiszabni. A panaszos a helyszíni bírságot nem fogadta el, ezért a rendőrök közölték, hogy szabálysértési feljelentést kell tenniük, ez esetben azonban a felajánlott 50.000.-Ft-os bírság kétszeresét fogják kiszabni az eljárás keretében. A panaszos erre felháborodva közölte, hogy a szabálysértést nem ismeri el, ő ezért nem fog 50.000.- Ft-ot fizetni. A rendőr elmondása alapján a panaszos végig arrogánsan, lekezelően viselkedett, valamint végig tegező hangnemben beszélt.

A rendőr kitért a Testület azon kérdésére is, amely a panaszosi beadványban foglalt párbeszédre vonatkozott, melyben a panaszos elmondása szerint azon kérdését követően, hogy a rendőrt irritálja-e a kocsija, a rendőr ordítva közölte a panaszossal, hogy „Mit érdekel engem, hogy milyen autója van?”, továbbá hogy a rendőr azt is mondta, hogy nem érdekli, ha a panaszosnak 40 ilyen autója van, ahogy az sem, hogy mennyi pénze van. A rendőr nyilatkozata szerint az intézkedés során nem történt ilyen beszélgetés, az előzőekben idézett panaszosi megjegyzésnél P. Cs. r. főrm. annyit közölt a panaszossal, hogy ne az autója miatt intézkednek, hanem azért, mert szabálysértést követett el. A rendőri nyilatkozat szerint – panaszosi állítással szemben – kollégája sem szólt rá kollégájára, hogy csendesebben beszéljen.

Arra vonatkozóan, hogy a panaszos beadványában utalt arra, hogy a rendőrök rosszindulatúan jártak el vele szemben, a rendőr akként nyilatkozott, hogy az intézkedésre azért került sor, mert a panaszos engedély nélkül, szabálytalanul parkolt a mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóhelyen. Tekintettel arra, hogy ez a cselekmény szabálysértést képez, a rendőröket intézkedési kötelezettség terhelte. A rendőr elmondása szerint végig törvényesen, mindenféle előítélet és részrehajlás nélkül, az előírásoknak megfelelően jártak el.

A rendőr végezetül megjegyzi azt is, hogy a panaszosnak az intézkedés megkezdéséig lett volna ideje és módja kiállni a parkolóból, azonban ő ezt nem tette meg.

Fentiekből kitűnően feltehető, hogy a panaszos álláspontja szerint a rendőrök autójának típusából feltételezhető jó anyagi helyzetére tekintettel intézkedtek vele szemben, illetőleg ajánlottak fel 50.000.-Ft összegű helyszíni bírságot.

Jelen kérdéssel összefüggésben a Testületnek ki kell térnie a helyszíni bírsággal, illetve a szabálysértési eljárással kapcsolatos kifogások vizsgálatára vonatkozó határköri szabályaira is.

A Testület utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (továbbiakban: Rtv.) 13. §-a szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki.

A Szabs. tv. 39. § (1) bekezdése alapján a rendőrség a Szabs. tv.-ben meghatározott feltételek esetén bármely szabálysértés miatt kiszabhat helyszíni bírságot.

A Szabs. tv. 99. § (1) bekezdése alapján helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. A (2) bekezdés alapján a helyszíni bírság összege ötezer forinttól ötvenezer forintig, hat hónapon belül ismételt elkövetés esetén hetvenezer forintig terjedhet. Az (6) bekezdés alapján a XXVII. és a XXVIII. fejezetben meghatározott egyes szabálysértések esetén a Kormány – a helyszíni bírság legalacsonyabb és legmagasabb mértékére vonatkozó rendelkezés keretei között – rendelettel megállapíthatja a helyszíni bírság kötelező mértékét.

A Szabs. tv. 78. § (1) bekezdése alapján a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg.

A Szabs. tv. 11. § (1) bekezdése szerint a pénzbírság legalacsonyabb összege – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – ötezer forint, legmagasabb összege százötvenezer forint, szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértések esetén háromszázezer forint.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 17. § e) pontja alapján „Várakozóhely” (110. ábra); a tábla a járművek kijelölt várakozóhelyét jelzi, a tábla alatt elhelyezett kiegészítő tábla jelezheti a várakozó helyen kötelező elhelyezkedés módját vagy azt, hogy a várakozóhely kizárólag bizonyos járművek (pl. (...)) csak mozgáskorlátozott személyt szállító jármű 115. ábra és 115/a. ábra) részére van fenntartva. (...) A mozgáskorlátozottakat szállító járművek részére

fenntartott várakozóhelyet kiegészítő tábla (115. ábra) vagy külön jelzőtábla (115/a. ábra) jelezheti.

Az egyes közlekedési szabálysértések miatt alkalmazandó szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság kötelező mértékét az egyes közlekedési szabálysértések miatt alkalmazandó szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság kötelező mértékéről, valamint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvénnyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 63/2012. (IV. 2.) Korm. Rendelet tartalmazza. A 6. számú mellékletben foglaltak szerint a mozgáskorlátozott várakozóhelyen való jogosulatlan várakozás esetében a helyszíni bírság összege 50 000, szabálysértési eljárás lefolytatása esetén a pénzbírság összege 100 000.- Ft.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése értelmében akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Fenti szabályok alapján a Testületnek tehát nincs hatásköre a szabálysértési eljárással kapcsolatban felmerült panaszok vizsgálatára. Jelen esetben erre azért fontos utalni, mivel a Testület úgy alakítja ki álláspontját, hogy a szabálysértés tényleges megtörténtét, illetőleg annak körülményeit nem vizsgálja.

A Testület a rendelkezésre álló iratok alapján arra a megállapításra jutott, hogy a mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóhelyen való várakozás panaszos által is elismert ténye mindenképpen felvetette a rendőrök Rtv. 13. §-ban előírt intézkedési kötelezettségét. A fentebb idézett, Szabs. tv.-ben foglalt rendelkezések alapján a rendőrök tehát jogosultak voltak helyszíni bírság kiszabására is, illetőleg annak el nem fogadása esetén szabálysértési eljárás megindítására.

A panaszos nyilatkozataiban előadta, hogy a rendőrök rosszindulatúan jártak el vele szemben, illetőleg azt is, hogy esetleg autója irritálta őket.

A rendőri nyilatkozatok alapján az intézkedéskor a panaszosnak felajánlották a helyszíni bírság elfogadásának lehetőségét, illetőleg tájékoztatták őt arról is, hogy ennek elmaradása esetén a helyszíni bírság kétszeresének megfelelő összeggel sújthatják. A rendőri nyilatkozatok szerint nem hangzott el a panaszos által említett párbeszéd.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékokat megvizsgálta és annak eredményeként megállapította, hogy ugyan ellentmondás van a panaszosi és a rendőrök által tett nyilatkozatok között, jelen kérdés szempontjából azonban ez irreleváns. A Testület álláspontja szerint ugyanis a szabálysértés elkövetésének gyanúja fennállt, így a rendőrök jogszerűen vonták intézkedés alá a panaszost majd a jogszabályoknak megfelelő tartalmú tájékoztatással látták el őt a helyszíni bírság összegéről. Tekintettel arra, hogy a bírság összege a 63/2012. (IV. 2.) Korm. Rendeletben valóban pontosan meghatározott, annak megállapítása nem történhetett a panaszos vélelmezett anyagi helyzete miatt. E körben a Testület utal arra is, hogy a panaszos által idézett – és a rendőr által cáfolt – párbeszéd (amelynek tartalma szerint a panaszos kérdésére a rendőr úgy nyilatkozott, hogy nem érdekli, ha a panaszosnak negyven ilyen autója van, ahogy az sem, hogy mennyi pénze van) úgyszintén nem alapozná meg a részrehajlás megállapítását, hiszen abból is az derül ki, hogy a rendőr jelezte: nem a panaszos anyagi helyzete alapján hozta meg döntését (a kérdés hangnemmel kapcsolatos részét a Testület alább részletezi).

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök szűkössége miatt nem tudta feloldani az ellentmondást azzal kapcsolatban, hogy pontosan mi hangzott el a panaszos autójának típusával kapcsolatban. Tekintettel azonban arra, hogy a panaszos részéről a szabálysértés gyanúja felmerült (illetőleg maga is elismerte, hogy a mozgássérültek részére fenntartott parkolóhelyen várakozott), a Testület álláspontja szerint a rendőrök jogszerűen vonták intézkedés alá a panaszost, továbbá szintén jogszerűen jártak el azzal, hogy felajánlották a jogszabályban meghatározott kötelező mértékű helyszíni bírság megfizetését. A Testület által lefolytatott vizsgálat fent leírtak szerint tehát nem tárt fel olyan tényt vagy bizonyítékot, amely megalapozta volna az intézkedés részrehajló voltát, így a Testület azt állapította meg, hogy e panasszal összefüggésben a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem szenvedett sérelmet.

2) A Testület a rendőrök által tanúsított hangnemmel kapcsolatos panasszal összefüggésben az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos sérelmesnek találta, hogy a rendőrök emelt hangon kérték arra, hogy autóját állítsa le, aminek a második felszólítást követően eleget tett. A panaszos a helyszíni bírság közlését követően állítása szerint megkérdezte a rendőrtől, hogy irritálja-e őt a kocsija. Ezt követően a rendőr ordítva közölte a panaszossal, hogy „Mit érdekel engem, hogy milyen autója van?”. A panaszos elmondása szerint a rendőr azt is mondta, hogy nem érdekli, ha a panaszosnak 40 ilyen autója van, ahogy az sem, hogy mennyi pénze van. Ekkor az alacsonyabb rendőr rászólt kollégájára, hogy csendesebben beszéljen, de a panaszos nem emlékezett arra, hogy pontosan mit mondott.

A panaszos végezetül megjegyezte azt is, hogy a rendőrök az egész intézkedés alatt rosszindulatúak voltak vele, különösen a magasabb rendőr, aki az intézkedés végén szinte már ordított.

A rendőrök a feljelentésben, valamint a panaszüggyel kapcsolatban tartott meghallgatásukon azt nyilatkozták, hogy a panaszos az intézkedés során erősen arrogáns, lenéző magatartást tanúsított, végig tegezően beszélt erősen emelt, kiabáló hangnemben, többször fennhangon – és trágár szóhasználatával – hangoztatta, hogy valószínűleg az autója irritálja a rendőröket.

A rendőri nyilatkozat szerint – panaszosi állítással szemben – egyik rendőr sem szólt rá kollégájára, hogy csendesebben beszéljen.

K. A. r. zls. meghallgatásán előadta azt is, hogy az intézkedés végig normális hangnemben és nem kiabálva zajlott. P. Cs. r. főrm. egy alkalommal szólt erélyesebben a panaszosra, mivel első kérésre nem állította le gépjárművét.

A Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakra, melynek második mondata szerint „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható tőlük a tisztességes, a másik személy emberi méltóságát szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

E körben a hivatkozik a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának Budapestén, 2007. július 4-én kelt, a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető közös nyilatkozatára (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely megtestesíti az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgál, illetve morális alapot biztosít a rendőrség számára. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrrre vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat jelen esetben is irányadónak tartja. Eszerint: „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati

Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában egyetértését fejezte ki ezen indokolással, és a vizsgált panasznak helyt adott. Az országos rendőrfőkapitány a panaszosok „aktív”, esetleg „provokatív” közrehatását illetően azt is kimondta, hogy „az intézkedés alá vont személy provokatív, durva, sértő magatartása nem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A fentebb ismertetett panaszosi és rendőri nyilatkozatok egymásnak ellentmondanak, ezen ellentmondást a Testület szűkös bizonyítási lehetőségei miatt nem tudta feloldani, illetőleg a panaszos és a rendőrök között elhangzott párbeszédet sem tudta rekonstruálni, így azt sem tudta megállapítani, hogy az egyik rendőr valóban emelt hangon „ordítva” járt-e el a panaszossal szemben.

Tekintettel arra, hogy a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok ellentmondásosságát bizonyítási lehetőségeinek szűkössége miatt nem tudta feloldani, úgy foglalt állást, hogy a panasz ezen része vonatkozásában nem állapítható meg a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelme.

IV.

A Testület állásfoglalásában arra a megállapításra jutott, hogy nem sérült a részrehajlásmentes eljárás követelménye, ebből adódóan a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga sem szenvedett sérelmet, bizonyítási lehetőségeinek szűkössége miatt azonban a Testület az intézkedés során tanúsított rendőri hangnem tekintetében nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának megsértését.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2014. február 12.

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag